ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an.....	8$00	Un an....	10$00
Six mois..	5 00	Six mois..	6 00

Annonces Légales
0$ 50 la ligne de 6 points sur justifications de 9 cloches quelle que soit la page

Annonces Commerciales
Ou traité à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ BA SỐ 368
Ngày thứ tư
2 Décembre 1925

Tổng-lý : NGUYỄN-KIM-ĐÍNH
Chủ-bút : NAM-KIỀU

Le Courrier Indochinois

BÁO QUÁN
11, đường Mac-Mahon
SAIGON
Dây thép nói (Téléphone)
24-224

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	5$00	Một năm...	10$00
Nửa năm...	3 00	Nửa năm...	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ để gửi
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Bao bao nhiêu việc buôn bán hay là việc gì cần thương nghị trước

MỘT TUẦN XU BÁN 5 TIỀN, NGÀI MUỐN BÁO THEO TỚI NƠI

Bàn về đạo-đức và luân-lý Đông Tây

Bài diễn thuyết của cụ Phan-châu-Trinh điển tại nhà hội « Việt Nam » đêm 19 tháng mười một năm 1925)

Thưa anh em đồng-bào,

Thấy tôi là người tuổi tác, ở lâu năm bên Pháp mới về, anh em đồng-bào có lòng quá yêu, nhường cho tôi bước đầu lên diễn-đàn nhà hội « Việt-Nam » ta đây, để tỏ ý-kiến và hi-vọng của tôi đối với xã-hội Việt-Nam ta từ ấy đến giờ, thì tôi rất lấy làm cảm tạ vô cùng.

Không nói, tưởng anh em đồng bào cũng đã biết tôi vì quyền lợi của dân tộc Việt-Nam mà phải lăn lóc đến mười tám năm nay. Trong khoản 18 năm đó (hơn 14 năm ở Pháp) thường mong mỏi được gặp mặt anh em đồng-bào nơi cố-hương dặng tỏ chút ý-kiến và những sự đã được nghe thấy trong khi trôi nổi nơi đất khách quê người. Không ngờ giấc mộng được thành, trở về nơi miếng đất chôn nhau cắt rún, giáp mặt anh em đông đủ thế này. Tôi vui mừng quá.

Thưa anh em đồng-bào, nay tôi đã được gặp mặt anh em đông đủ ở đây, tôi xin anh em cho phép tôi giải bày đôi chút ý-kiến về « đạo-đức luân-lý Đông Tây » và mong rằng anh em để ý hiểu cho.

Đáng lẽ, theo thời nay, không thiếu chi vấn đề rất quan trọng làm rúng động cả các dân tộc trên hoàn cầu, tôi có thể nói chuyện cùng anh em được, thế mà tôi lại không lựa đến mấy vấn-đề mới mẻ ấy, chỉ chọn lấy cái vấn-đề « Đạo-đức và luân lý » rất tầm thường mà rất cũ-kỹ thế này!

Tôi chọn lấy cái vấn đề này, là vì tôi tưởng rằng từ xưa đến nay bất cứ dân tộc nào, bất luận là quốc-gia nào, dầu vàng, dầu trắng, dầu yếu, dầu mạnh, đã đứng cạnh tranh hơn thua với các dân tộc trên thế-giới thì chẳng những thuần nhờ cái sức mạnh mà thôi, mà phải nhờ có đạo đức làm gốc nữa; nhứt là dân-tộc nào đã bị té nhào xuống, nay muốn đứng lên khỏi bị người đè lên trên thì lại cần phải có một cái nền đạo-đức vững chặt hơn các dân-tộc hiện đương giàu mạnh hơn mình.

Câu chuyện đạo-đức tôi sẽ giải ra sau nầy không cao xa gì mà cũng không như câu chuyện đạo-đức các ông thuộc về phái thù-cựu thường đã nói. Đạo-đức đây chỉ rằng: « phàm đã là một dân tộc sanh tồn trên hoàn-vỏ, đã có một cái lịch-sử chánh-đáng, thì phải gìn giữ những sự vẻ vang trong lịch-sử của dân-tộc mình » nghĩa là gìn-giữ lấy những đức hay tính tốt mấy trăm ngàn năm ông cha để lại, khiến cho nước nào, dân-tộc nào đối với mình cũng đem lòng kính trọng. Nói tóm lại là cái tính chất của một dân-tộc đã trải lâu năm kết tinh lại như hoàn chiếu mài không mòn, như sắt nguội đánh không bể thì mới gọi là đạo đức được.

Thưa anh em đồng bào, tôi lâu nay lưu-lạc bây giờ trở về mới liếc mắt trông qua cái hiện trạng của nước nhà ta, tôi rất lấy làm buồn lắm. Than ôi! cái đạo-đức cũ đã mất từ bao giờ không khác gì trái cây khô, mà đạo-đức mới cũng chưa thành hình gì cả. Thử xem, các ông cựu học thì bo bo nói rằng phải buộc bọn thiếu niên tấn tiến theo đạo-đức cũ. Nhưng chán thay! các ông ấy chỉ nói thế thôi, xét ra thì chẳng những lễ, nghĩa, liêm, sỉ các ông đã bỏ mất không biết gì đến rồi, mà đạo-đức luân-lý cũ của ông cha ngày xưa để lại cũng theo giòng nước mà chảy xuôi. Đó là nói các ông không biết giữ-gìn đó thôi, chớ như đem ngay cái luân-lý đạo-đức cũ-kỹ mấy ngàn năm trước mà so sánh với cái luân-lý đạo-đức của thế-giới ngày nay thì cũng đã trái ngược lắm rồi. Còn các bạn thiếu-niên thấy cáo ông già lú-khú như thế lại càng giậu thêm cái tánh kiêu căng; học được chút ít đã vội tưởng mình hơn các cụ già rồi, không giữ gìn tánh nết thành ra cách ăn ở Tây không ra Tây mà Nam cũng chẳng ra Nam. Điều nầy không phải chỉ tôi nói đây mà thôi, chính người Pháp ở thuộc-địa lâu ngày viết sách chê đến đã nhiều.

Anh em ta đây tất cũng đã thấy người ta thường nhóm năm nhóm bảy nói với nhau rằng cái tánh của người Tây kiêu-ngạo hay khinh người, nhưng đã hay sự hối ta đều đó, ta xem cách ta ăn ở có đáng cho người kính trọng không?? Sự đó không thiếu gì là gương cũ ta có thể kể ra được. Đã mấy mươi năm nay, nhờ cái phong-chào của thế-giới xô đẩy mà trong nước ta cũng có đảng thủ cựu đảng duy-tân, đảng hòa-bình, đảng kịch-liệt, làm ồn-ào cả lên mà rút cục lại chẳng thành hiệu quả gì. Đến khi đổ bể ra thì thấy toàn những đầu trâu mặt ngựa cả, chỉ bêu xấu cho cái danh-giá của dân-tộc mình, khiến cho người ta trông vào thấy vậy càng khinh-dể thêm càng vậy-đạp thêm.

Ông Khổng nói rằng: « tài giả bồi chi, khuynh-giả phúc chi » nghĩa là mình tốt thì trời đất giúp thêm cho, mà mình đã nghiêng đổ thì trời đất lại xô đẩy thêm. Ông Mạnh cũng nói rằng: « nhân tất tự vụ nhi hậu nhân vụ chi » nghĩa là mình có tự khinh mình thì người ta mới khinh mình. Vậy thì không trách mình thì còn trách ai! Bữa nay tôi chọn cái vấn đề nầy mà nói chuyện cùng anh em đồng bào đây chính là vì cái ý đó.

(Còn nữa)

TOÀ NỘI CÁC MỚI

Điển-tín bên Pháp mới gởi qua cho hay rằng ông Briand đã lập xong tòa nội-các như dưới đây:

Thủ-tướng kiêm Ngoại-giao bộ.	M. Briand	Phụ-cấp bộ	Jourdain
Binh-bộ	René Renoult	*Phó Thượng-thơ*	
Tài-chánh-bộ	Loucheur		
Lại bộ	Chautemps	Phó Thượng-thơ ngoại-giao bộ, Tổng-lý hội các	Pierre Laval
Binh bộ	Painlevé	Tài-chánh bộ	Paul Morel
Thủy bộ	G. Leygues	Binh bộ	Casola
Học bộ	Daladier	Phi-cơ bộ	Laurent Eynac
Tạo tác bộ	Da Monzie	Thương-thuyền bộ	Dantélou
Công bộ	Durafour	Mỹ-nghệ bộ	Chauvin
Nông bộ	Jean Durand	Chuyên-môn học bổ	Bénazet
Thương bộ	Daniel Vincent	Gia cư bộ	Levasseur
Thuộc địa bộ	Léon Perrier		

Cuộc yết kiến

Quan Toàn-quyền Alexandre Varenne

Chính giữa là quan Toàn quyền Varenne mặc y phục thường, bên tay mặt là quan Tham biện Lacombe, bên tay trái là quan ba hầu Scherrer.

ĐỘC GIẢ DIỄN ĐÀN

Xin nhắc quan Phủ châu-thành Vĩnhlong

Nghe rằng ngài là một vị thanh quan, trên vì nước dưới vì dân, chẳng chịu bỏ lơ những việc oan khuất mà để cho dân nghèo bị kẻ ỷ quyền áp chế. Vụ « ỷ thế hiếp cô » ký giả viết trong Đông-Pháp số 348 thuật việc làng T. H. (Vĩnhlong) hảm hiếp một đứa gái tơ đến thế, tưởng ngài cũng còn nhớ không cần phải thuật dông-dài; nghe nói ngài có lấy enquête và đòi nội-vụ xuống quận mà tra hỏi, thì cũng quả như lời đã đăng trong báo chẳng sai chút nào tất cả, mà có khi còn sót một đôi đều tàng bạo của mấy kẻ giả mang lâm là khác nữa. — Cớ sao hôm rày yêm-liềm, e cho mấy ông làng càng rỏ ràng luật quan pháp nước hơn xưa, mà làm những đều chi quá đáng một ngày kia nữa mà chớ. Ký giả xin mạng phép cùng quan lớn mà nhắc quan lớn cư mượn mà đi cho đến cùn, thì dân lành tỉnh Vĩnhlong hằng cảm đội ân đức quan lớn hằng ngày, còn phần ký giả đây đương ngóng coi vụ nầy kết cuộc ra sao, ký giả sẽ đăng lên báo cho khán quan tường tất, và ca tụng thính danh của ngài cho rõ ràng một vị thanh quan.

Mong thay!

Phạm-thành-Bút, tự Thanh-Vân.

Tiếng gọi dân!!

Là quyển sách có giá-trị nên mua

Hãy gởi thơ cho M. Trần-huy-Liệu, Đông-Pháp Thời-Báo.

Kính ngỏ cùng

chư quí độc giả Công-Luận Báo và các báo

Tôi đã thôi trợ-bút ở Công Luận Báo từ hôm đầu tháng Novembre tới nay. Vậy trong tờ báo Công-Luận mà có bài ký tên T. L. là ông *Phạm-văn-Thanh* tự THƯƠNG-LẠC chớ không phải là biệt hiệu của tôi xin quí độc-giả biết cho.

TỪNG-LÂM

HƯỚNG TRUYỀN

HANOI

Nhóm Hội-đồng Chánh-phủ

Đến ngày thứ sáu 18 Décembre 1925 Hội-đồng Chánh-phủ sẽ nhóm lộ thường tại Hanoi.

SAIGON

Quan Toàn-quyền ra Trung-kỳ

Tối thứ bảy 28 Novembre rồi đây đúng 9 giờ 15 phút quan Toàn-quyền và quí phu nhơn đã từ giã Saigon ngồi xe lửa rỗng mà đi ra Dalat rồi sẽ ra Trungkỳ.

Các quan Tây Nam đến tại ga xe lửa tiễn hành rất đông. Bổn-báo kính chúc cho ngài và quí phu nhơn lộ trình an-hảo.

Nhóm Hội-đồng quản hạt

Kỳ chót ngày 24 novembre 1925

Các Nghị-viên bên phe « phản đối » đã từng bị Chánh-phủ bày nhiều cái mưu chước kín đáo mà phá khuấy, bữa chiều nay mới có dịp nói lại cho hả hơi.

Kỳ nhóm nầy có hai ông Nghị-viên Monin và Gallet đi nhóm thì đã biết lại Nghị-viện đã sắp thành một trường tranh cãi rất kịch liệt rồi. Mà kỳ nầy cái cử chỉ và việc tranh cãi của ông Trương-văn-Bền và ông Nguyễn-văn-Được đáng cho công chúng khâm phục. Hai vị nầy đã biết trước ở trong Nghị-viện có phe nghịch không ưa chí mình song-bài ngài vẫn khẳng khái, lấy lẽ chánh mà nói nên thắng nổi phe kia.

Bữa nay bởi có bàn nhiều việc quan trọng nên công chúng tựu tới nghe tranh cãi thật đông, mà phần nhiều là bực trí thức đã thấy tận mắt các ông Hội-đồng Annam ở phe « phản đối » cất xứng đáng làm Đại-biểu mà bảo chữa quyền lợi cho công chúng.

Khi bàn cãi đến khoản thứ tư, về việc bán thuận mãi 282 mẫu đất công thổ cho bà Lacbaleau thì ông Monin liền đứng dậy mà bài bác cách nhà nước thông tư vị một đôi người, hoặc một viên hội đồng quản hạt nào đó mà cho đất ở chỗ thị tứ. Nhơn việc nầy, ông Monin, theo thói quen của ngài có nhắc lại vụ ông Gallet xin mua thuận mãi 300 mẫu đất ở Trảng-bàng mà Nhà-nước không đem xin bán.

Bây giờ bàn tới việc cho giấy phép sắm bán ở Nam-kỳ, ông Dược có xin [illegible] đồng thì được đồng sở Nghị-viện bỏ thăm ưng thuận.

VỤ NHƯỜNG XE LỬA NHỎ ĐƯỜNG TRÊN

(La cession du tramway de la Route-Haute)

Về vụ nầy ông Nghị trưởng có tỏ cho các Nghị-viên biết rằng bởi vì Chánh-phủ định ngày giờ ngăn-ngủi quá nên không thể phát giấy tờ nói về vụ nhường đường xe lửa đường trên cho các Nghị-viên xem xét kịp.

Qui ông Monin, Héraud và Labaste lấy làm phàn-nàn lắm, nói rằng không có coi giấy tờ nên không biết đâu mà bàn cãi. Rốt cuộc các Nghị-viên cũng bỏ thăm bằng lòng nhường xe lửa nhỏ đường trên cho một công-ty.

THUẾ PHỤ MỚI

(Les taxes nouvelles)

Về vụ thêm thuế phụ trội 1,20 o/o cho phòng Canh-nông về các mặt thuế điền thổ, ông Nghị-viên Trương-văn-Bền tranh-cãi và phản-đối rất kịch liệt. Ngài nói rằng phòng Canh-nông có ích lợi cho một số người thường ai cũng chán biết nên ngài khăn cự không chịu số người ấy chi phí của phòng Canh-nông cho nông gia gánh chịu thêm thuế phụ đó. Ông tỏ rằng mấy ông nông-phu điền-chủ đã gánh chịu thuế khóa rất nặng nề rồi, đã vậy còn việc đóng thuế xuất cảng lúa gạo tuy là nói tạm mà sau lại đã thành một đầu thuế vĩnh viễn. Ngài nói rằng: « Nếu muốn cho công nho khỏi khiếm khuyết thường nên bãi các sắc thuế phụ cấp hết đi, bãi số tiền 400 000$ phụ cấp cho sở Mật thám đó »

Ông Bền xin các bạn đồng-nghiệp biệp với ngài mà xin bỏ sắc thuế ấy.

Về việc nầy, ông Dược có trách-nhậm Nghị-viên quản hạt mà cũng có trách-nhậm Hội-viên nơi phòng Canh-nông, song ngài thấy lời phân giải của ông Bền rất hửu lý nên cũng biểu đồng tình.

Duy có ông Labaste là không bằng lòng, ngài nói rằng nếu lúc nào phòng Canh-nông không có tiền dặng dùng về các việc tổn phí thì chẳng phải đóng cửa.

Ông Monin lần nói khỏi hài rằng: Xin Hội-nghị hãy lấy tích con lừa bị chở nặng lắm, phải tế đọc đường mà suy xét.

Ông Héraud bàn xin bởi đầu thuế phụ trội ấy xuống còn 0.60 o/o. Ông Nguyễn-phan-Long liền bắt bẻ nói rằng lời xin của ông Héraud có hại chẳng nhỏ cũng như cái trò cán mũ, ban đầu bị kẹt ngón tay, rồi sau tới bàn tay, tới cánh tay, đến hết cả thân mình cũng không chừng. Bởi cớ ấy lời xin của ông Héraud bị đánh rớt.

VỀ THUẾ SANH-Ý

(Des contributions directes)

Ông Bền thuật việc tăng liền của các sắc thuế thổ cư ở ảnh phố Sài-gòn Ngài nói rằng luật-lệ có ý tư-vị các hãng lớn và điền chủ to, lại để ép dân nghèo bèo, vì dân ấy gia bần trí đoản nên dễ thắng hơn được. Một ngày kia đất cái Saigon Cholon về tay các nhà giàu hết. Còn lại những đất cát có bào lố, bào vũng, không có một miếng nước ngọt, một ánh dân khí, thì người ta lại sắp đặng vào đất hạng nhì. Ông Bền liền xin các Nghị-viên bác lời xin của Chánh-phủ và lời xin của bản Ủy-viên sở Sanh-ý.

Đoạn ông Bền kích bác cách làm việc của Hội-nghị, ngài nói lớn lên rằng: Cớ vậy hoài, cớ viện lẽ ngày giờ ít quá mà lại bắt người ta phải nuốt cả khối. Thí vụ như hôm qua, vụ thuế cờ bạc phải bỏ thăm một cách hối hả.

Ông Héraud liền đứng dậy binh vực ý kiến của Chánh-phủ. Rồi kế ông De Lachevrotière, Fulhol và Héraud tỏ ý minh ưng thuận nên trong Nghị-viện thành ra tranh cãi rất kịch liệt.

Ông Bền liền xin bỏ thăm theo cách kêu tên (vote nominal): Khi bỏ thăm rồi thì có 6 thăm « chịu » còn 10 thăm « không » thế là ông Bền được thắng.

Đến chừng xét tới việc bãi sanh-ý ông Darles có tỏ ý bất phục: Ngài bắt bẻ một khoản nhắc chứng của viên Khâm-sai (Commissaire du Gouvernement) ngài giải rằng, có bằng cớ trong tay, thuế sanh-ý tăng lên nặng quá còn số thuế xuất cảng gạo lại càng ngày càng giảm nhiều. Ông Bền rất phục cái ý kiến của ông Darles.

Ông Gallet trách rằng về thuế sanh-ý Nhà-nước có ý tư-vị mấy nhà ngân-hàng và hãng lớn phần nhiều là của người ngoại-quốc. Ngài nói rằng: « mấy nghề làm ăn có ăn hậu và nghề buôn bán thì đánh thuế từ 800 tới 1.200$. Còn ngân-hàng thì đóng thuế cho Thuộc-địa có 12 000$ thôi. Vậy Nhà-nước không có thể tùy theo tư-bổn mà đánh thuế hay sao? Tôi xin giảm bớt 20 o/o ».

Rốt cuộc bỏ thăm thì có 11 là thăm ưng thuận.

Bây giờ bàn luận đến việc đánh thuế nhựt báo. Ông Nguyễn-phan-Long có hỏi M. De Tastes vậy chớ Chánh-phủ đã hủy việc ấy chưa? Ông De Tastes ban đầu muốn để cho bản ủy-viên sở sanh-ý sau lại nói rằng việc ấy đã bỏ qua rồi.

Kỳ nhóm nầy ông Trương-văn-Bền [illegible] Ngài có hỏi ông đầu phòng sở Sanh-ý coi nếu gặp việc xảy đến bất kỳ có thể trả lại bớt thuế Sanh ý không? Ông ấy liền đáp rằng nếu có đơn xin trả bớt thuế thì sẽ lấy lòng khoan nhơn mà xem xét. Ông Bền liền nói lớn: « Lấy lòng khoan nhơn? »

Một lát ông liền kể rõ thiệt hại lúc nhà máy của ông bị cháy, ông có vào đơn xin trả bớt lại thuế trong 6 tháng sau, thì viên quản đầu phòng sở sanh-ý Cholon liền [illegible] vào đơn chịu cho giảm thuế và gởi tiền cho Chánh-phủ Nam-kỳ. Ông Bền liền tiếp thêm rằng: « Các ông ở lẻ dư biết, mấy ông Hội nghị tại Hội-đồng Chánh-phủ phần nhiều thân thiết với quan Thống-đốc lắm chớ (A) [illegible] cười mà

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

ông De Tastes cùng nhích mép). Vậy mà cái đơn của tôi bị bắt. Tôi có phạm tội gì mà phải chịu sự bạc đãi ấy? Suy nghĩ lại, tôi có phạm một tội rất trọng là không bỏ thăm cho ông Candelier trong vụ nhượng Thương-khẩu! (Hết thảy đều vỗ tay như pháo nổ. Ông Nghị-trưởng rung chuông lấu quấc).

SỔ CÔNG NHO NĂM 1926

(*Le Budget de 1926*)

Về việc nầy ông Labaste phàn nàn rằng sổ thâu xuất tăng lên nhiều quá. Hồi năm 1915 có 12.500 000 $ mà năm 1926 tới 17.000 000 $

Ông Héraud cũng biểu đồng tình với ông Labaste song xin đỡ đến kỳ Hội-đồng Chánh-phủ ở Hanoi hảy cải về việc ấy.

Ông Gallet nhạo ông Labaste rằng năm nào cũng tuyên cáo rằng không chịu bỏ thăm mà rồi miệng nói không mà tay thì bỏ thăm. Hãn chào không ai dự-coi sổ công nho có dặng bỏ thăm không. Chẳng mới xảy ra một việc lộn xộn. Tám ông Hội viên tưởng mình không có bỏ thăm, còn 13 ông lại khác, nói chắc mình có bỏ thăm.

Ông Gallet và ông De Lachevrotière có tranh cãi một hồi rất lâu về việc ông Monin chỉ trích rằng có nhiều khoản trong sổ công nho giấu bỏ không cho tranh cãi lại bắt bỏ thăm chung một lược. Đoạn ông Hội-trưởng lại xin bỏ thăm lại một lần nữa coi ai chịu phần ra từ khoản ai chịu bỏ thăm một lược thì có 14 ông chịu bỏ thăm chung một lược, 7 ông không chịu.

Gần tới giờ ăn cơm, ông Dược có đọc một bài diễn văn, được tiếng vỗ tay khen ngợi nhiều phen.

Kỳ sau sẽ đăng

Lời rao cần kiếp

M. *Nguyễn-văn-Còn*, là người của bổn-báo lãnh phần đi cổ-động bán nhựt-trình và thâu bạc trong lục-tỉnh, đi nay hơn 5, 6 tháng mà chưa thấy trở về, vậy kính xin trong chư độc giả ông mô có dịp gặp, xin làm ơn biểu giùm thầy phải trở về lập tức, rất đội ơn.

Bổn-báo

CUỘC HÁT « ẢO THUẬT »

quyên tiền giúp thủy tai

BIÊNHÒA

KÍNH CÁO ĐỒNG BANG

Đúng 9 giờ tối bữa 5 Décembre 1925 (nhằm ngày 20 tháng mười annam), bạn hát ảo thuật (Magie- Hypnotisme Prestidigitation) *Đại-Việt* sẽ hát tại nhà hát Tây Saigon dặng quyên tiền giúp đồng bào bị thủy-tai Biênhòa.

Chủ nhơn bạn hát Đại-Việt nầy là ông Mai thanh Các, là một nhà ảo thuật trứ danh, qua bên quí-quốc học thuật đã lâu năm, nên biết làm nhiều phép kỳ dị, bí mật lạ lùng, có phép « cải tử hồi sanh », « phản lão hoàn đồng » thiệt là ly kỳ biến ảo, khiến cho người coi phải tưởng mình như ở trong đời Phong-thần ma quỉ! Hồi tháng 6, có hát tại Huế, đã được đức Hoàng-Thượng thưởng-tứ kim tiền, lại được nhiều văn-bằng của các quan đại thần khen ngợi, và các nhà báo Tây, Nam (France. Indochine và Báo Đông-Pháp) cũng tán dương hết sức; như vậy đủ rõ tài năng của bạn hát « Đại-Việt » nầy là thế nào.

Nay vì nghĩa vụ, vì tình đồng bào, vì lòng nhớ ơn anh em Namkỳ đã ghe phen cứu giúp anh em ngoài Bắc, nên chúng tôi chẳng quản khó nhọc, xin phép Chánh-phủ, tổ chức nên cuộc hát nầy, dặng quyên tiền giúp đỡ đồng bào bị thủy tai Biênhòa, trước là tỏ lòng thân-ái của chúng tôi đối với đồng-bào Namkỳ, sau đó đền ơn muôn-một. Vậy chúng tôi dám trông cậy ở lòng nhiệt thành của quí ông, quí bà giúp cho cuộc lạc quyên ấy được thành đạt.

Chúng tôi trộm nghĩ rằng: Đến như mấy cuộc hát xiệt của người ngoại-quốc đến diễn tại Saigon, mà quí ông quí bà còn phí bỏ tiền trăm bạc chục đi coi, huống chi cuộc hát của đồng bào giúp đỡ đồng bào, có lẽ nào mà quí ông quí bà lại chẳng sẵn lòng chiếu cố. Vậy chúng tôi xin thỉnh cầu quí ông quí bà sẵn lòng nhơn ái, bớt chút thì giờ, dời gót ngọc tựu đến coi cho đông-đảo trước là giúp đồng bào trong cơn nước lửa, cũng là trọn một phần nghĩa vụ của mình; sau cho thỏa thích một cuộc mua vui ít có, mà cuộc mua vui nầy lại là một cuộc mua vui có nhơn, có nghĩa, có ích cho đồng-bào thời chúng tôi cảm ơn nhiều lắm.

Bàn trị sự Hội Bắckỳ ái hữu kính cáo.

Lược dịch chương trình mấy trò lạ sẽ hát tại nhà hát Tây như sau nầy:

Trong vũ đài trò về rất lạ,
Cuộc hỷ trường biến hóa cũng ghê!
Chúng tôi học pháp trở về,
Thái tây kỳ thuật lắm nghề lạ thay:
Nào là giấy đốt bay phấp phới,
Hóa ra cờ phơi phới gió đưa.
(Métamorphose de papier brûlé en pavillons internationaux)
Nào là dầu gỗ trơ trơ,
Thế mà cười nói ầm ờ như ma!
(la tête en bois pouvant parler!)
Nào là tay giở ra bằng gỗ,
Chữ Tây, chữ Tàu viết rõ như in.
(main magique pouvant écrire sous dictée)
Nào là danh-thiếp vừa nhìn,
Phút đâu hóa nở muôn ngàn bông hoa.
(métamorphose d'une carte de visite en fleurs)
Kìa mùi soa giũ ra từng quả,
Kìa chậu không bỗng hóa nên cây.
(croissance mystérieuse d'un arbre)
Kìa người lơ lửng trên mây,
(Une femme se tenant dans l'air)
Kìa người chìn suối sống ngay tức thì.
(Résurrection d'un mort après être éventré)
Cỏi trần ai cảnh kỳ phút hiện,
Trận phong-lôi biến chuyển huyền kỳ.
Tả-từ hóa phép khôn bì,
Biết bao thuật diệu trước kỳ giở ra.
Nghề trí-xảo, kể ra khôn xiết,
Mắt xem qua mới biết là tài.
Nước nam trải mấy mươi đời,
Mấy khi bày được cuộc vui thế nầy.
Dịp ca-vũ xưa nay ít có,
Trò tân-kỳ mới tỏ tứ đây.
Ưu quan cho diễn một ngày,
Xin mời quí khách tới ngay xem tường
Trước là coi sự lạ-thường,
Sau là giúp đỡ đồng-bang bị nàn...

Nay kính mời

Bàn trị-sự Hội Bắc-kỳ ái-hữu.

Xin lưu ý: 1° Tối hát ảo thuật nầy còn có đờn ca theo điệu Huế và điệu Bắc nữa và cứ theo lời chủ nhơn bạn hát Đại-Việt nói, thời còn nhiều trò hay lạ lắm, song chúng tôi không thể dịch ra đây hết dặng, vì dài lắm, sợ làm mất công các quí báo sẵn lòng đăng giúp.

2° Có bán vé trước 2 ngày (4, 5 Décembre 1925) tại Nhà hát tây Saigon. Sáng từ 8 giờ đến 11 giờ. Chiều từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Hài đàm

Ăn mày Saigon!

Ăn mày. — *Bẩm thầy cho tôi xin đồng su.*

Thầy thông — Đi làm việc về, ở bu rồ mới ra, ai đem su cắt theo làm chi mà xin xỏ?

Ăn mày. — *Không có thôi xin thầy chịu khó viết cho tôi ba chữ tôi cầm về đưa cho cô thông mà lấy cũng được!*

Thầy thông đỏ mặt lỏ con mắt. — Ếch-bết dờ cô son!

ĐA-SAU

Đông-Pháp Thời-sự

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	14 f. 60
Đông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)	14 80
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng (Banque Industrielle de Chine)	14 80
Hongkong et Shanghai	14 85
Chartered Bank	14 70

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm kilos [illegible] đến tỉnh luôn và cái bao nữa:

Lúa Thượng	6$10	tới	6$20
Lúa Cà-ràng	6 45	—	6 55
Lúa Bãi-xàu	6 40	—	6 45
Lúa Bồ-liêu	6 50	—	6 00
Lúa Cao-man (trắng)	5 95	—	6 05
Lúa Cao-man (đỏ)	5 50	—	5 60
Gạo trắng tốt	6 20	—	6 45

Giá giấy Quốc trái Đông-Pháp: 509 50

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

TÀU CHẠY VỀ

Chiếc ROUME ở Singapore sẽ đến Saigon ngày 2 Décembre.

Chiếc ENTRECASTEAUX ở Djibouti đã khởi chạy qua Saigon ngày 16 Novembre.

Chiếc AMBOISE ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon ngày 3 Décembre.

Chiếc ANDRE-LEBON ở Nhựt-bổn và Trung-quốc sẽ đến Saigon ngày 11 Décembre.

Chiếc CHANTILLY ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon ngày 10 Décembre.

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc CLAUDE CHAPPE sẽ chạy đi Annam và Tonkin ngày 3 Décembre.

Chiếc AZAY LE RIDEAU sẽ chạy đi Pháp-quốc ngày 4 Décembre.

Chiếc CHANTILLY sẽ chạy đi Annam và Tonkin ngày 13 Décembre.

Chiếc ROUME sẽ chạy đi Singapore tối ngày 5 Décembre.

Chiếc AMBOISE sẽ chạy đi Trung-quốc và Nhựt-bổn ngày 5 Décembre.

Cholon

Trộm cướp quá lộng

Bổn báo mới tiếp dặng bức thơ dưới đây gởi xin bổn-báo ấn hành, trước cho đồng bang biết sự dạn dĩ của quân ăn cướp mà đề phòng sau cho sở Mật thám hay, bắt truy tầm quân ăn cướp ấy mà trừ hại cho nhơn dân.

Tôi là Hồ-công-Vũ, nguyên có 3 thằng ở mướn 1 đứa tới 22 tuổi, 1 đứa tới 24 tuổi, còn thằng kia cũng có 22 tuổi, lúc 9, 10 giờ sớm mai chúng nó vào nhà tôi, tôi đau cái bàn chơn nhức đau có một tháng nay, đi đứng không được nằm một chỗ trong buồng, vợ tôi thì mắc bán nơi quán có một mình tôi ở nhà, cửa trước mở vì một mai khi cũng có người quen tới thăm. Ba thằng đó nó đi vô chặn họng tôi nhét khăn 3 ở cái, lấy sợi dây gai nó khớp miệng nó trói sau lại nó khiêng ra ngoài nó hỏi tôi tiền bạc ở đâu tôi chỉ cho chúng nó lấy hết 27$00, nó phá tủ lấy 2 cái áo đang 25$ 0 cổ trời và nhét khăn tôi kêu không được. Chúng nó lấy súng sáu đưa vô lỗ tai, tôi gần tắt hơi chết, chúng nó đi rồi tôi lần mở cái dây rút lần cái khăn ra kêu la cần nhà ở một bên chạy qua mở dây rút hết khăn trong miệng ra, nó phá nát đồ đạc xáo lộn hết. Họ biểu tôi đi cớ, tôi thì còn đau cái chưn đi đứng không được nên tôi bỏ qua mà tôi cũng không biết mặt chúng nó cho rõ, nên tôi không cớ bót. Tôi mới lai tỉnh bữa nay, chúng nó đoạt của tôi ngày 24 tháng Novembre, xin ông ấn hành tờ nhựt trình cho quan trên biết, đội ơn ông.

HỒ CÔNG-VŨ
78 Rue de Tân-Hưng
Cholon

Tânan

Xài thâm tiền tử

Hôm bữa 25 Novembre rồi đây ông Peyrot Thanh-tra sở Điền-địa có đến xét sổ sách nhà Đây-t ép Tânan. Khi ngài đó kỷ lưỡng thì mới hay trong tủ sắt thiếu hết một số bạc 1.200$. Ngài bèn M. Đinh-công-Ngọc là Chủ sự, M. Ngọc liền chịu thiệt rằng cảnh tay mình xài thâm tiền tử. Bởi M. Ngọc không có đủ tiền bồi thường nên đã bị giải qua Tòa, giam vào ngục-thất, chờ ngày kêu án.

Than ôi! Tiền bạc bạc tiền, mi cũng lắm lúc giúp người đẹp mặt nở mặt, mà mi cũng nhiều khi chôn lấp danh giá của người nơi chỗ thối tha!

Biênhoa

Người phép mà không biết phép

Hồm nay có một gánh hát Annam lại hát tại chợ, tuy tỉnh Biênhòa mắc nạn thủy tai chẳng nhà xông sổ người ta coi hát giải buồn cũng không phải giản.

Đêm 18 Novembre lối 7 giờ, M. Mai-thanh-Các là bầu gánh đang ngồi bán giấy trước rạp, xảy có 3 tên lính tập với chú cai lại nói với M. Các cho vô coi không. M. Các cũng vui lòng mà cho chú cai vô coi không (ấy là chức việc) còn ba anh lính tay trơn thì cản lại, vì M. Các nói rằng đã có giảm giá tiền coi hát cho lính trắng rồi.

Ba tên ấy bất bình, chú cai kia cũng giận lẫy không thèm vô coi, kéo nhau về hết. Một lát chú cai ấy (chắc là cai Nhọn) dẫn 20 tên tên lính tập trở lại xông đại vô rạp hát, đập phá bàn ghế, xé nát màng trướng. M. Các và bà bầu nào nỉ hết hơi mà bọn kia cũng chẳng vị, lại còn lấy mão xim-khôi xáng lỗ đầu bầu gánh là khác M. Các thất kinh, tả xông hữu đột, giải phá trùng vây, chạy tới báo với ông Cò tập tức. Đàng nầy bọn lính tập hết sức hành hung bèn giựt cái hộp bạc bán giấy hát của bà bầu rồi mới kêu nhau mà tẩu!

Việc nầy đã có các quan vô tra xét, ước ao các ngài răng phạt bọn ấy một cách nặng nề, để làm gương cho kẻ khác.

Cai-Phẩu

Cantho

Thói giả man của lính làng

Đã lắm phen nhiều ông đả lời kích bát mấy chú lính làng (1) là vì phần đông thường hay cậy quyền mà làm những chuyện bạo tàn, không kể phép quan luật nước. Ai nghe đến nết tệ nầy thì cũng phải cầm gan ứa mật.

Như mới gần đây có tên bếp Tùng và tên lính Lư ở tại đồn Cái-rui thuộc về làng Đông-phú đi xuống rạch Đường-gỗ, làng Phú-hữu Cantho mà làm nhiều điều rất nên vô phép. Chúng nó không thèm trình thưa với tổng lập, hoành hành đường như chỗ không người. Nó giả đòi tổng quan trên sai nó đi bắt bợm, nên buộc thầy chủ-áp Diệu phải đi với nó. Thương-hại thay cho thầy chủ-áp nầy, thấy ba cái áo ban của nó mà phải điều tai quáng mắt, nó khiến sao hay nấy, dường thể cái máy riêng của nó vậy.

Vả lại nhà nước phát cho mỗi tên lính làng một cây súng và một số bị hầu bạn, phòng khi ngộ biến đó thôi, chớ có đâu dư giả mà đi săn bắn cả đôi ngày, rồi chúng về thuốc đạn ở đâu nó thế lại cho đủ. Lẽ cố nhiên chúng nó oa-trữ nhiều lắm chớ chẳng không, mà nếu chúng nó có dặng nhiều như thế thì điểm đàng đến nài nỉ nó mười đồng một cái bị tàu (Cartouche) thì nó nào có biết tiếc chi. Than ôi! Dường ấy thì hẳn thật là một mối hại cho sanh linh rất lớn, nhứt là mấy nhà tư bổn ở nơi chốn thôn quê phải bị hai tên bất lương nầy cắt cổ không dao, vận hàn không biết gớm.

Đã vậy mà chúng nó chưa vừa lòng thỏa dạ, lại còn đi nhà từ nhà dặng bắt chó. Hễ nhậu vô ba chén hơm rồi thì nó muốn làm chi thì tự-do nơi sở thích, nào có biết xót nghĩa thương tình người đồng loại. Nhà nào lỡ còn một hai con chó dấu khớp mồ cũng không nỗi chạy làm ngang bắt đại rồi biểu chủ nhà phải kiếm tiền chuộc lại, bằng chẳng thì nó sẽ cáng đầu giải đến quan trên khỏi bề tránh nơi tù rạc.

Tội nghiệp thay cho tôi giống ta ở nơi chốn lâm sơn cùng cốc và lại có thế, còn lúc nầy là lúc thất ngặt khốn cùng, cơm lỗ ngày đôi cũng chưa đủ no lòng, áo quần kín đông dặng ấm thân, nhưng chúng nó biểu sao lấy vậy, phải chạy tảo chạy tần lo hồi công thặng công ngày mà trăm họng nhét hàn chúng nó cho xuối chuyện bằng không thì chúng nó đem cho bán cho chủ khác hay là đem về nhà ăn thịt và tại còn cậy thôi vỗ phu thoi đã đánh đập người ta là khác nữa.

Gặp lại nó cũng [illegible] giấy thuế thân, đều phải tên họ nó [illegible] cho rằng quấy, bắt thoan bắt nhẹ từ đầu. Nếu ai có mở đem thoa cho trong tay lăng mỏ thì nó tha về, còn kẻm hơi đồng thì phải bị nó tàn khắc, nhơn dân than van tiếng siết chẳng cùng.

Chúng nó cường làm như vậy rồi qua trường nên coi nó hiêu hiêu tự đắc quá lẽ. Dè đâu, tuy là lưới trời lồng lộng, song một con kiến cũng khôn qua, nên chi thôi hồ lận của thầy vừa thấu đến tai thầy Bang-biện Định-an thì ngài lập tức cho thầy Hương-quản Phú-hữu hay, phải ăn kết vụ nầy cho công chánh. Chẳng nào khai báo xong xuối rồi ngài sẽ giải nạp đến quan trên mà dài lịnh. Nhơn dân trong làng thấy đều cung tụng và gọi nhuần ân đức của thầy Bang-biện Huỳnh-minh-Thương biết bao kể xiết. Bởi nghĩ chẳng vì chỗ nhỏ mọn mà nỡ để khuất lấp bỏ qua, đành để cho dân chúng phải chịu nuốt cay ngậm đắng, lấy đấy mà chiêm nghiệm thì cũng dư hiểu cho ngài yêu mến con dân là dường nào? Tôi cũng lấy làm khen phục thầy Hương-quản Nguyễn-trọng-Khương lắm đó là vì người lựa sẽ thi hành vụ nầy cho đến cùng, chớ chẳng lỗ biết tư vị ai mà đành bỏ lẳng.

Ước mong sao làng tổng trong Namkỳ ta thấy đều được thanh liêm chánh trực như hai ông nầy mi nỗi mừng nầy biết lấy chi cân!

(1) Mía râu có đốt nhà đốt cỏ nơi.

Ngọc-Ánh

Bạixau

Mụ Annam cũng có người giỏi

Hồm ngày 24 Novembre 1925 tại làng Ancả thiếm Vương thị Hên là vợ của khách Trần Tường chuyển bụng đã gần có hai ba ngày, song sanh thai không dặng vì bị hư thai nên đứa nhỏ đã chết trong bụng mẹ rồi nên thiếm nầy đau mệt bất tỉnh lại thêm bối rối cho xóm giềng. Thời may có có mụ Nguyễn thị Mùi 31 tuổi ở làng Thới-an Cantho đi chơi thình lình gặp sự rủi như vậy có sẵn lòng cứu người làm nghĩa chẳng nại hao tiền. Cô bèn cho thiếm thị-Hên uống thuốc đâu trong một giờ thì cô đẻ thằng nhỏ ra được song nó đã chết đâu hồi nào rồi. Xong việc nghe nói chủ nhà cô đền ơn cho cô ta hai chục ngươn bạc còn cái tiền thai thì xin phép chánh lục bộ khám dặng đi chôn. Bấy lâu nay bỉ phu cũng có nghe thiên hạ đồn rằng chị em của cô mụ Ng., thị Mùi làm mụ có danh tiếng nên thiên hạ kêu là mụ trời. Vậy tôi cũng đáng khen cho cô và mấy chị em có nghề làm mụ giỏi

Tô Thi

Ai là người có lòng thương đồng bào?

Đêm 28 Novembre, tại rạp hát Thiên tử Lộc ở Soctrang, có bày một cuộc hát Cải-lương, để giúp tiền giúp đồng bào ta nơi Biên hòa mắc thủy nạn.

Cuộc hát ấy là của quí ông quí thầy, và lối Canh nông Soctrang thiết lập.

Hãy nhìn cho rõ. Hãy xem cho tường rồi xử Baixau ta có nên bỏ nên buồn cho chăng? Những việc phải đáng làm thì cứ co đầu rút cổ. Sợ nhọc, sợ mệt, sợ tốn của, e đáng có ông nào xướng ra làm, dặng để tiếng với quê hương, mà bỗ có ai nói tới thì hơn thì gần, còn ai nói lúa nói bợ thì mép tép ưa ngồi chơi xôi thịt hay là ly rượu chén trà, đầu đứng sá xa xuôi mưa dông bùng lắm cũng lết tới kiếm một cái địa vị, cho mạo cho lớn mà ngồi, mũa mỏ kêu mà gọi mình là người tài mất.

Ủa mà tôi quên, người nào là người không tai mắt, nhưng có mắt mà quáng mạnh, có tai mà điếc, thì có lẽ gì với ai?

Vậy có nên thẹn chăng? Nên buồn chăng? Hỡi ai là người có lòng thương đồng bào?

Quê hương Hiền

Omôn

Thượng-lưu mặt nạ

Độc-giả nghe qua hai tiếng thượng-lưu thì chắc có ý mừng cho nơi đây chẳng phải không có bụi thượng lưu, mà rồi lại có thêm hai chữ mặt nạ theo sau thì chắc cũng lấy làm lạ!

Thượng-lưu thiệt thì hay thương nòi yêu giống, giúp kẻ, trợ khó, sống càng lâu càng làm nhiều sự ích-lợi cho đời; còn ông thượng-lưu mặt-nạ ni chỉ biết mang cái danh-bài thượng-lưu nơi cổ vậy thôi, chớ trong bụng ông thì chứa một cục máu to của dân ông mút rỉa bấy lâu, còn thêm cái ruột ông như nài tài cao su không đáy.

Thấy mà ngán, ông tưởng chẳng ai biết nơi cổ ông có cái danh-bài nên ông lấn tuồng vai ngang, cổ cứng, ngành mặt với kẻ dưới xưng mình là ông. Thiên-hạ quen miệng cũng thường gọi ông, mà chính là ông mọt, ong chích nọc hại cho người.

Lúc quan quận Nga còn tại đây, ông dặng thế ông càng lấy lừng, nay tiệc nầy, mai đám nọ, « mà đám giỗ thì nhiều nhứt » rần. rần rộ-rộ nơi nhà ông chẳng khác trường bạc dặng chựa bạc lấy xâu.

Thấy ông cũng thương vì cặp mắt ông dòm lên trên thì nheo nheo còn ngó xuống dưới ít ít dòi trông của ông tròn như khu tô. Còn cách ông đối đãi với kẻ tôi đòi cũng là điều « của ông ai cũng chán biết. chẳng đợi chi ông hiu hiu tự đắc, cành mô khua môi, mà ký giả cũng có lời khuyên ông hãy thức tỉnh..... hầu để chút phước dư cho con cháu ông nhờ.

MICROBE

Có cần dùng

Có cần dùng một vị Thông-ngôn Trạng-sư thông thạo luật-lệ về việc thưa kiện (procédure) và phải biết đánh máy.

Ai muốn xin vô làm cứ gởi thơ hay là đến tại phòng-văn của quan Trạng-sư *Léon Lambert*, 9 rue Guynemer, Saigon mà thương nghị.

Dịp may ít có

Bán phân nửa giá tiền

Một cái xe-hơi 5 chỗ ngồi, chỗ cầm bánh ở trong hiệu, Lorraine-Diétrich, 15 mã-lực, thùng và mui còn tốt lắm, xe ít hay đi, vì dư dùng nên bán bớt.

Xin do nơi nhà số 52 đường Testard Saigon mà thương nghị.

Gái trã thù cha

Tiểu-thuyết mới, của M. Nguyễn-chánh-Sắt kí thuật, sự tích hay lắm.

Giá mỗi cuốn là 0$ 40

Mấy nhà sách đều có bán.

Ai muốn mua sỉ xin gởi thơ cho « Đông Pháp Thời-Báo » Saigon mà thương nghị.

Hay là gởi thơ cho Madame Nguyễn thị Truyện 103 rue d'Espagne Saigon cũng được. Hai chỗ ấy có trữ nhiều.

H. DELPEYRAT

Kh. trước là Hãng E. POURTOU.
Số nhà 83 bis, 35, 37, 39
đường Amiral Dupré Saigon
RƯỢU CHÁC, RƯỢU MẠNH
RƯỢU KHAI VỊ, RƯỢU TIÊU-BO

KHƯU TUYỀN

Tiệm làm đồ đồng máy, sửa vợt đánh trái lăng và cho mướn ghế máy

Đường B^d Bonnard N° 7, SAIGON

Bấy lâu nay tôi ở Hướng-cảng làm nghề kéo máy, đã được nhiều người khen khéo, từ khi qua bên Nam nầy cũng làm việc cho các tiệm. Ngày nay tôi hùn hiệp với các bạn đồng chí, mở nên một tiệm mới tại đường Boulevard Bonnard, số 7 đề hiệu là Quản-gia-Hưng có rước cả mấy tay thợ khéo tại Hướng-cảng qua làm, chế tạo ra các thứ đồ máy dùng trong nhà, cùng giường máy ghế máy đủ thứ, thiệt là xinh đẹp và bền chắc một cách lạ thường, đồ đã tốt giá lại rẻ, các ngài có lòng tưởng đến xin đời gót ngọc đến thương nghị chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm.

HÔTEL D' ANNAM

Nam-Việt Khách-Lầu.

N° 72 à 80 Boulevard Charner et Annexe
N° 9 à 15 Rue Catinat
Saigon

Phòng ngủ ở dưới đất cùng trên lầu, rộng mát, sạch sẽ làm rất cẩn tiện cho Quí Khách có việc đi Saigon cũng đi chơi.

HUỲNH-HUỆ KỲ,
chủ nhơn

Sắp xuất bản

Đầu tháng Décembre sẽ xuất bản tiểu thuyết « *Cay đắng mùi đời* » của Hồ Biểu-Chánh soạn.

Bộ tiểu thuyết nầy phân ra làm hai cuốn (nhứt và nhì) mỗi cuốn dày trên *70 trương*, giá bán 0 $ 50.

Vậy muốn biết «*Mùi đời cay đắng*» tưởng nên mua « *Cay đắng mùi đời!*»

Muốn bán

Một cái xe hơi hiệu *Delahaye* 10 ngựa kiểu xe kín (Limousine) số xe gần tới số 4 ngàn, có đồ phụ tùng đủ, áo nệm mới tinh hảo, chạy 100 ki-lô mết hao 12 litres xăn.

Xin do nơi Bổn-quán.

Tiệm đèn xanh

Ai còn lạ gì mà không biết tiệm đèn xanh tại Chợ mới Saigon dãy chà bán vải là tiệm Chiêu Nam Viện! Tiệm nầy bán thiệt rẻ không đâu sánh bằng, ấy là nói chuyện bán lẻ, chi như bán sỉ thì lại có huê-hồng rất cao. Bởi vậy mới dám đại thỉnh rằng:

Cùng một giá thì hàng của CHIÊU NAM VIỆN tốt hơn; cùng một thứ thì giá của CHIÊU NAM VIỆN rẻ hơn.

Kủ nhơn ít mướn hàng chớ không thể biên ra đây hết được:

Máy hát từ 23 $, 32 $ 43 $ đĩa hát cải lương, đĩa hát bội, đĩa Quảng đông, đĩa hát Thổ (Caomên) áo mưa cao su 10 $, 12 $, 16 $, bằng gabardine 14 $ 23 $, khăn choàn bằng laine 2 $ 80, bằng tơ 5 $ 50 khăn đóng bằng nhiều bombay 2 $ 50, 3 $ 00; nón nỉ bia lớn 3 $ 80, 4 $ 50, 6 $ 00 bia nhỏ: 3$ 5 $, 5 $ 50, đồng hồ để kiểu nhà thờ: 44 $ 50 $, 52 $ 55 $ 58 $ 60 $ 70 $ đồng hồ đeo hiệu tây 2 $ 50 hiệu Huê kỳ đánh thức 15 hiệp hay một hiệp 7$ thứ thường 3$40 thứ coi ban đêm được 4$90, đồng hồ bỏ túi bằng vàng Huê-kỳ bảo lãnh 5 năm 7$, bằng loại kim trắng chạy 8 ngày bảo lãnh 8 năm 8 $ đồng hồ đeo tay bằng vàng Huê-kỳ hiệu CAR 8 $, 10 $, bằng loại kim trắng 10 $; đèn rọi bỏ túi có pile sáng 1$80 2$20 2 $50 Pile riêng 0$40 một cái; chỉ may máy hiệu đầu ngựa không bán lỗ 2$ một lố, vân vân còn hàng lụa thì tùy theo giá chợ thơ và mandat thì đề cho

PHẠM VĂN NGỌC
Directeur de la Maison CHIÊU NAM VIỆN, 56 rue Viénot Saigon
Téléphone 565

MỚI KHAI TIỆM

Annam bán ròng hàng

Bombay thượng hạng

Tiệm M. François Sự, bán hột xoàn 76 Rue Vannier lối giữa dãy phố Chà-và bán vải chợ cũ Saigon. Nay chỉnh đốn lại rất huê lệ, bán hàng Bombay ròng *Thứ nhứt hạng* hàng lạ mắt, quyết tranh giành nhứt ở chợ-cũ.

Còn nói gì hột xoàn lối đầu tháng Novembre nầy thì tàu lại sẽ có đủ thứ hột cặt kỳ tốt.

Bổn hiệu đã dẹp hết đồ xấu; quyết bán đồ *thượng hạng*, chuyên môn *hột xoàn* và *hàng bombay*, nên xin mời quí ông quí bà nghĩ tình đến viếng một phen tôi sẽ hết lòng hoan nghênh.

FRANÇOIS SỰ
Chủ tiệm hột xoàn và hàng Bombay
76, Rue Vannier
CHỢ CŨ SAIGON

Quảng cáo đồng bang

Kính cáo cùng đồng bang dặng rõ: Lục-Tỉnh-Khách-Lầu bấy lâu nay của M. Trần-quang-Nghiêm nay đã sang cho tôi là M. Nguyễn-minh-Ngọc dit Chín-Tửng, từ tháng Août cho đến nay tôi tu bổ sửa sang lại cho tinh khiết việc trong phòng đâu đó đã hoàn toàn. Còn trong phòng bồi đều đã sai khiến cho vừa lòng quí khách.

Còn ban ngày thì có chasseur gát, ban đêm lại có hạch-gardien gát.

Ấy vậy việc trong phòng đâu đó tôi đã sắp đặt yên rồi, còn như quí ông quí thầy đi có xe hơi, muốn để tại phòng thì cũng có chỗ để, còn như muốn thong thả nữa tôi có Garage riêng một cái xe một căn, chìa khóa mình cất, khỏi lo trầy trụa chi cái xe, vì là cái Garage của tôi lớn lắm.

Vậy ngày nay tôi đã sửa sang trong ngoài cho vừa ý quí khách, nay tôi kính thỉnh quí ông cùng quí thầy sẵn dịp đi Saigon ghé lại phòng tôi mà nghỉ một lần coi có y như mấy lời tôi nói trên đây không.

Vậy tôi lấy làm thâm cảm trong lục-châu có lòng giúp cho đồng bang dặng mau tấn bộ tôi lấy làm đội ơn vô cùng.

Chủ nhơn kính thỉnh
LỤC-TỈNH KHÁCH-LẦU
202 d'Espagne Saigon

Khắc con dấu bằng đồng, bàn đồng và bản cẩm thạch
Gravure sur métaux et marbre
Tran-tam-Chi
Graveur en tous genres
37 rue Catinat 37 Saigon

Tôi mới dựng nên một nhà ngủ rất phải cách vì là trước khi cất nhà đã có vẽ họa đồ dạng làm phòng ngủ, nên phòng vì mỗi căng mỗi phòng rộng lớn tinh khiết theo cách vệ anh: giường mùng, ra, nệm, gối, bàn ghế mới tinh hảo, chỗ rửa mặt, phòng tắm, phòng tiêu đều có máy nước chạy.

n Kính mời quí ông quí bà có dịp đến Saigon xin ghé lại TÂN-HÒA-KHÁCH-LẦU tại đường Boulevard Bonnard số 88-90 ngan gare xe điện khí chợ mới Saigon mà nghỉ thử một thì rõ lời tôi bố cáo đây chẳng sai.

Chủ Tân-hoà khách thính LÊ-VĂN-LỘC

CUỘC KỶ NIỆM NGÀY KHAI TRƯƠNG

ĐẠI THƯƠNG CUỘC CHARNER

(Từ ngày 26 tới 30 Novembre)

BÁN RAO HÀNG CÁC MÓN

GIÁ ĐỊNH THẬT RẺ

Vải schirting trắng thật chắc, thứ tốt nhứt, bề khổ 8 tấc, mỗi cây 18 thước (bán nội trong 4 bửa) giá . . . 82 quan.

Hộp dựng dầu thơm, giấy cứng có vẽ hình khéo, đựng 2 ve dầu thơm và 1 hộp phấn hiệu « DELIEUVIN » giá 12 quan và 10 quan 50.

Hộp sơn láng đựng 2 ve dầu thơm, 1 hộp phấn, 1 cục xà-bong, giá 20 quan và 18 quan 50.

Hộp sơn láng đựng 2 ve dầu thơm, 1 ve nước thơm, 1 hộp phấn, 1 cục xà-bong giá 35 quan và 29 quan 50.

Nước thơm nấu bằng bông « DELIEUVIN » mỗi lít giá 37 quan.

Xà-bong hiệu « LE LYCÉEN » đựng trong hộp aluminium. Mỗi hộp 6 cục giá 7 quan 50.

Xà-bong để rửa mặt hiệu « ODANIL », mỗi hộp 3 cục giá 6 quan 90.

Xà-bong để rửa mặt hiệu « ODANIL », mỗi hộp 12 cục giá 24 quan 50.

Dầu thơm nhiều thứ hiệu « FRANCELYS », bán rao hàng mỗi ve 2 quan 60.

Kiến cầm tay, có các cạnh, lay cầm xi-kên, mỗi cái 9 quan 50.

Đồ để đổi phấn bằng len, 8 phấn, mỗi cái 2 quan 25.

Hộp dựng phấn bỏ túi được bằng da có vẽ kiểu, có đồ để đổi phấn mỗi cái 10 quan 50.

Lược giồng đổi mồi mồi cái 10 quan

Bao hớt tóc hiệu « BARRIQUAND » số 3 giá 20 quan.

Bàn chải bằng tơ trắng, 9 hàng, cán cây giá 7 quan.

Bàn chải áo, tơ đen, thứ tốt giá 9 quan 50.

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN

ĐÓNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM

LE-VAN-BEN

CHỤP HÌNH VẼ RỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —

17-19 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

Trần-quang-Xuân

158, rue d'Espagne Tại chợ mới Saigon

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ:

Giày dép Bắc kỳ

Đồn điền bỏ túi, và xách đi rọi.

Piles tại lò bên Tây mới gởi qua thật tốt.

Mền nỉ trắng và đỏ thật lông trừu nhiều thứ.

Áo mưa caoutchouc và gabardine đủ cỡ.

Khuôn đồ hình, đồng hồ, đồ aluminium.

Ghế Thonet và các đồ tạp hoá v.v..

Giày dép thì có tiệm đóng tại Hà-nội, còn đồ tây thì mua thẳng các lò bên Pháp quốc, nên bán giá nhẹ.

Muốn mua hàng hóa cho rẻ hãy tìm đến chỗ gốc

278 rue des Marins

Kính trình quí vị Lục-châu: Ngôi hàng chúng tôi mới ra được một năm nay chuyên rông nghề mua hàng hóa bên Pháp quốc về bán sỉ lại cho các tiệm buôn. Chúng tôi làm Đại lý hãng Lafayette và nhiều hãng khác bên Pháp quốc. Những hàng hóa của chúng tôi sẽ đây toàn là nơi các lò xưởng bên nước Pháp chớ chẳng phải mua của mấy tiệm nhỏ, vậy nên tự nhiên giá phải rẻ hơn các nơi.

Chúng tôi lại dùng trung ương người mua và người bán, món nào nơi đây không có thì chúng tôi mua giùm giá cũng nhẹ lại tính chút ít huê hồng mà thôi.

Vậy quí vị muốn sỉ món chi về bán lại xin đến chúng tôi, hoặc viết thơ hỏi giá cả hay là gởi kiểu hàng đến thì chúng tôi sẵn lòng hồi đáp.

Chúng tôi làm Đại-Lý tiệm Khánh-Ký; chụp hình rất tinh xảo và có bán các món về nghề chụp hình.

Nay kính

AU REVEIL

273 Rue des Marins Cholon

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèvre N° 36-38

SAIGON

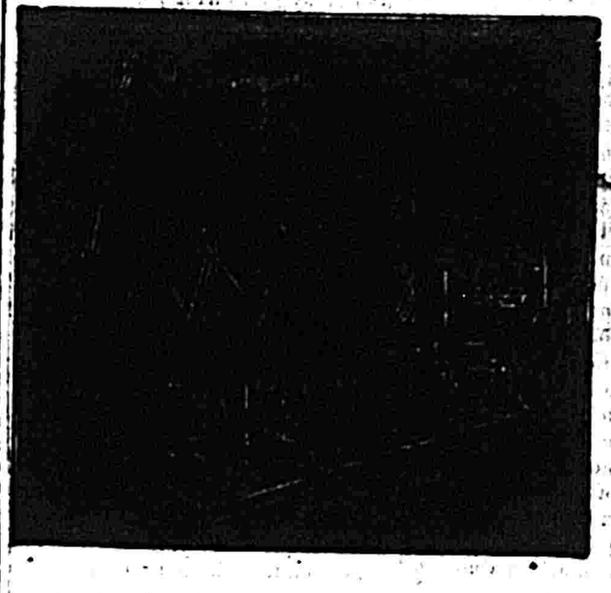

NGUYÊN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRÂN KMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TEO NỒI SÔ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG.

Đã mau mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí thầy đặng rõ: Tại đường Amiral Courbet số 43 Saigon, ngang hông Chợ-mới, cận Nam-Châu khách-lầu, có tiệm may Đoàn-thành-Tạo may y-phục Tây Nam đủ kiểu theo kiểm thời.

May đã mau mà lại khéo, chẳng dám sai lời, xin mời quí ông quí thầy đến gót tới may thử một lần rất cám ơn. Tiệm tôi có nhiều thứ hàng mới lạ.

Nay kính

Chủ-nhơn: ĐOÀN-THÀNH-TẠO

Bánh Quốc-nữ

Bánh Quốc-Nữ là bánh của gái nhà Nam làm, rất ngon và thơm, dùng không phá bụng, có vô hộp từ tố theo cách Âu-Mỹ.

Có trữ bán tại:

Bến tre: tiệm M. Lâm-v-Tử, đường Interprète

Bạcliêu: nhà hàng Tất-Xương của M. Trần-q-Thế

Sốctrăng: tiệm M. Hồ-ngọc-Quí

Sadốc: tiệm Tân-Phong Quai Tân-phú Đông

Longxuyên: tiệm Tân-Hiệp phố của M. Ngô-văn Dự

Trà vinh: tiệm épicerie Hồng-Tu

Longmỹ: tiệm M. Nguyễn-văn Ngô-

Bảixàu: tiệm épicerie Thái-v-Xuân

Cầnthơ: tại Trung Châu Lữ Quán và tại tiệm ông Võ-hiển-Đỗ.

Chợlớn: tiệm M. Lê-v-Ngữ 310 rue des Marins và tiệm Minh phát Thành rue Tổng đốc Phương.

Saigon: tại Au Tisseur 82 Boulevard Bonnard, và mấy nhà ngủ lớn.

Kính xin quí ông quí bà mua về dùng thử, giúp giùm công nghệ gái nhà Nam được mau thạnh phát.

Mlle NGUYEN-THỊ-THÂN

13 Rue Laréynière. — SAIGON

Phạm-quang-Nghiêm

Commerçant Ômon

Buôn bán hơn 10 năm rồi thật thà và rẻ hơn các nơi.

Làm Đại-lý hãng dầu lửa Asiatic.

» Đại-lý hãng rượu Binh-tây.

» Đại-lý nhà thuốc tây Pharmacie Centrale.

« Đại-lý nhà bán hột xoàn J. Giuntoli.

Có trữ dầu sáng *Shell*, dầu lửa hiệu *con sò*, dầu nhớt hiệu M. C. C. đèn *TITO LANDI*; đèn thắp dầu sáng có chạy dây như đèn điện; hàng *Tây*, hàng *Bắc* các thứ rượu Tây và đồ nữ trang đủ kiểu theo kiểm thời.

NAY KÍNH

Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục-châu quân-tử, các giới đồng bào đặng rõ. Bấy lâu nay mình đồng-bào, ta ưa chuộng cái, tưởng nghĩ thâm gieo, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, giúp quý ông tuổi trong thương trường, thiệt là chúng tôi hết lòng hân-hạnh quí khách.

Vì tánh quyền thiên nhơn công nghệ nên chỉ phiền đồng trung quí khách đến nơi đến khách sạng của chúng tôi. Bởi cớ ấy nên nơi phòng ngủ sang trọng thanh-nhã, khác xuất bên ngoài quí khách chọn lựa.

Vậy nhà khách-sạng của chúng tôi hiện ở:

1° Hoa-Thanh Khách-Sạng ở đường Cornulier-Lucinière số 21 và 23;

2° Hoa-Trung-Khách-Sạng đường Amiral Courbet số 169 và 205.

3° Hoa-Hưng-Thành Khách-Lầu ở đường Amiral Roze số 10 và 20, đều mở thêm rộng rãi, ngoài hàng khách phòng phòng hai [illegible] của quí khách trong lục-châu.

Ngày tiệm đến ở gần ga Saigon-Mytho [illegible] chúng tôi sẽ hết lòng tiếp [illegible] ở đông đúc.

Nay kính

Quảng-Ký, M. Dục

MUA MỘT LẦN MỚI BIẾT

Thật vậy. Muốn biết tiệm nào bán rẻ phải có mua một lần mới biết được. Chúng tôi chẳng hề dám khoe khoan, song chúng tôi dám hứa chắc rằng tiệm chúng tôi bán rẻ hơn các nơi mà cách tiếp đãi quí khách cũng hết tình niềm nở.

Tại tiệm chúng tôi có bán đồng hồ CARILLON WESTMINSTER đủ [illegible] Có bán máy hát xoàn và kiểm, đủ kiểu, máy thật tốt, và có trữ đĩa [illegible] nhiều bài bản. Cung có trữ nón Casque hiệu «COQ GAULOIS» [illegible] «FORME ANGLAISE» thật chắc thật bền, có những đồ bằng pha lê [illegible] nước, ly, và đồ Aluminium tốt lắm. Chúng tôi lại có trữ bán các thứ đồ [illegible] ký, chưa cầm thạch, cao cổ, thấp cổ, có hoa lá đa tây, có đồng hồ rẻ, đồ [illegible] trái quít, cạy rất dùng giờ máy móc bền bỉ, nên có giấy bảo lãnh 5 năm.

Tiệm chúng tôi có làm Đại lý giày tây hiệu «ÔNG CỌP» là thứ giày [illegible] hàng *Rieunud* bán lúc trước, có áo sơ mi, cols, régates, nouds, vớ tơ vớ chỉ, đủ các thứ màu, lại có nhiều thứ áo Pardessus cao su và gabardine, đã chắc mà lại rẻ nữa.

Tiệm chúng tôi có bán xe máy hiệu C.A.P. là thứ xe thiên hạ ưa dùng hơn hết, vì có chắc mà nhẹ, và giá mỗi cái có 150 thôi.

Chư tôn ở lục-châu có dịp đến Saigon xin mời đến xem cửa hàng chúng tôi một lần cho biết, chúng tôi đợi làm hoan nghênh lắm. [illegible] cho đến.

BAZAR PHAN-THANH-BIỆN

số 54 đường Vienot

giáp phố Chà bán vải ngan Chợ mới Saigon

Kính cáo

Tôi chuyên rông nghề sửa các thứ các móc mà nhứt là sửa tủ sắt thì tiện nghệ hơn. Cách tôi sửa đây không phải tháo cạy ra cũng khoan lỗ như thợ khác chỉ cứ mần chữ mà mở thôi.

Tủ sắt bắt cứ hiệu nào hoặc lộn chữ, mất của khóa hay là khóa liệt đều sửa đặng cả.

Lại tôi cũng có làm đủ các đồ sắt như sường nhà, cửa sắt, hàng rào sắt, vân vân..

Kính xin quí vị có cần dùng làm đồ sắt hoặc sửa tủ-sắt viết thơ cho tôi hay, hoặc đến tiệm tôi ở đường Kinh lấp số 95 mà thương nghị, công việc làm kỹ lưỡng, làm mau mà giá tính lại nhẹ.

ÂU OC cẩn khải

95 Bd. Charner Saigon

It được vậy!!

TIỆM NAM-CHÂU KHÁCH-LẦU ở tại đường A-MI-RANH CUỘC-BE Saigon là nơi rất xứng đáng cho quí khách ở lục châu đến nghỉ. Mỗi mỗi đều thanh-khiết phòng thoáng rộng rãi cho mướn tính giá rẻ lắm. Nước tắm không hết.

Boy sốt sắn dễ sai biểu.

Chủ khoan-hòa sẵn lòng giúp qui khách trong mọi đều sở cần.

Thiệt vậy. Quí vị đến nghỉ tiệm NAM-CHÂU đều được như ý cả.

LÂM-VĨN-[illegible]

Kinmôn

THI-THƠ

Tiệm thợ Bạc

NGUYỄN-VĂN-THƠM

Bijoutier, [illegible] Maison de Nguyễn-văn-Giáo

N° 13 rue Sabourdin Saigon

Kính cáo cho quí ông quí bà rõ: Nguyễn tiệm nầy trước của Nguyễn-văn-Giáo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm là con kế nghiệp công làm đồ nữ-trang theo tiền kiểm thời, những là: trâm, chuyền, chuỗi, bông tai, nhẫn áo, vòng đeo, kiềng, neo bông, neo đồi, đồng [illegible] v.v. Đồ thứ theo kiểm thời cũng như ngày trước vậy.

Xin quí ông quí bà, muốn đồng nhẫn [illegible] đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho biển hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông quí bà đặng thiệt chỉ tài tôi cũng vẽ lòng của thân mà gởi đến cho quí ông quí bà đặng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM

Bijoutier, rue Sabourdin SAIGON

TRAN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY

BOTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Turc n° 16

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi rằng có một nghề làm ghế mây thứ kiểu Hồng-kông, ghế dài, nghề đu ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thức, dạng rất khéo rất đẹp. Có sửa vá mây, đồ đánh trái lăng: giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến cho vui lòng tiếp đãi.

Trần Long. *Cẩn bạch*

Duy-Xuân ấn quán

Tại đầu cầu sắt Sadec

Có in đủ các thứ thơ, tuồng, truyện, sách, bằng chữ Langsa và quốc-ngữ. Có in sổ bộ, các thứ giấy tờ về việc mua bán, các thứ danh thiếp, bao thơ, thiệp tang thiệp mời đám cưới v.. v..

Có bán đủ các thứ giấy, viết, mực, bao thơ, ngòi viết, thước gạch, gôm, viết chì và đủ thứ sách vở cho học trò các trường đàng.

Mỗi món đều bán rẻ hơn các nhà in khác.

Duy-Xuân ấn-quán,

kính cáo.

ÁI-TÌNH TIỂU-THUYẾT

GIỌT LỆ TƯƠNG-TƯ

(Đoạn trường khách dịch thuật)

(Tiếp theo)

Song cùng gượng đứng dậy, đào ba tấc đất, vùi dón hoa tàn, lộ nhỏ hai hàng, kết nên bông hoa tư-phụ; lòng băng một tấm, hóa thành hồn đá vọng phu, hết khóc rồi than, muốn đi lại đứng, bồi hồi hoa rụng, thốn thức gan vàng, một tấm si tình, đã theo hồn hoa bay khắp, hai hàng châu lệ nhỏ xuống nhánh cây tàn, chẳng khác gì hột sương buổi sớm mai động lại, chợt trông thấy một con bướm ở đâu bay đến, lưu luyến ở đóng hoa tàn nhị rửa, bồi hồi không nở bay đi. Ta thấy thế cảm động quá, kêu mà bảo rằng: thương ôi bướm ơi! Mi cũng đau đớn về cái nỗi hoa tàn cánh rửa đấy ư? Nếu như thế thì mi cũng là một giống si tình thật! Nhưng mi phải biết cái thân thể của ta còn khổ nào hơn mi nhiều: Nhơn ngậm ngùi đọc ra bài tứ tuyệt dỗ an ủi, bây giờ chỉ còn nhớ hai câu cuối rằng: « *Người xưa đâu tá? Hoa đâu tá? Chung một cảnh nầy ta với ai?* ». Nhưng mà nói thế thì nói, con bướm kia chẳng qua là một chàng phong lưu đẳng tử, chỉ biết trộm hương cắp phấn làm kế sanh nhai, đem vì với ta thế nào được! Ta muốn tìm tri-kỷ duy có tìm con nhạn lạc bầy bơ vơ nơi góc biển bên quảng trời thu lạnh lẽo mà thôi, chớ ngoài ra không ai nhận là tri-kỷ của ta được! Ta than chưa dứt, bỗng có người ở đằng sau đi lại, vỗ vào vai ta mà hỏi rằng: chị còn dùng dằng ngồi mãi ở đây làm gì? Hay muốn vì hồn hoa kêu oan đó chăng? Em thiết tưởng cơ tạo hóa đã đặt ra khó lòng thay đổi được! Ta day đầu nhìn lại thì là chị *Trí-Quỳnh*, vội vàng hỏi: chị lại bao giờ thế? chị Phi-Quỳnh có cùng lại chơi không. Tôi đương đào hố chôn hoa, vì một mình yếu ớt nên làm chưa xong việc, may có chị lại thiệt là hay lắm! Bên cầu hoa rụng còn nhiều, nhờ chị giúp cho em một tay với! Chị Trí-Quỳnh vừa cười và cầm lấy tay ta dắc về nói rằng thôi chị ơi! Mối sầu của chị chẳng khác gì một làn bể rộng mông-mênh, một khúc đô không sao chống giữ nổi, nếu gặp cái gì cảm xúc đến, thì tức khắc nó lại phát tiết ra, nên em đến đây chỉ cốt là dẫn chị vào nhà mà thôi đừng lưu luyến làm chi nữa. Chị vừa nói vừa lôi ta vào, ta cũng phải gắng-gượng bước theo, bộ mặt coi buồn xo. Chị Phi Quỳnh ngó thấy thân rằng: tội-nghiệp! Chị sao nghĩ quá đến thế, suốt cả ngày chỉ lấy nước mắt rửa mặt, thành ra nước da trong ngọc trắng ngà của chị đã biến-sắc rồi. Cổ-nhơn có câu: « thương lắm mấy độ mà già » chị phải nên nghĩ lại mới được! Ta ngậm-ngùi hồi lâu, rồi mới nói rằng: *chị ôi!* Đó là cảnh-ngộ xui nên, chớ em có muốn như thế đâu! Chị thử nghĩ như ngày trước còn bằng-yên vô sự, thì trong đám chị em chơi-bời, còn ai vui-vẻ bằng em. Vậy mà ngày nay trời già ác-nghiệt, đem sợi dây oan nghiệt, buộc chặt vào em, cái thân thể em đã như một đóa hoa tàn, lại thêm cây khô cành héo, thì chị bảo còn tươi thế nào được, chị cũng nên lượng tình cho. Tối hôm ấy chị *Trí Quỳnh ở lại* chơi với ta mà không về nhà.

Lời bàn. — Danh hoa với mỹ-nhơn tình thái cũng giống nhau, mà bạc-mạng cũng như nhau. Tô-lan nữ sử đem hoa tự ví với mình thiệt là đúng lắm. Nhưng thôi, suối vàng đá trắng lời thề còn đó trơ trơ: bể rộng trời cao, người đã đi đâu mãi mãi; nhân sanh đã đến thế, thì cũng không còn thiên-đạo gì nữa! Nên ta bảo « mạng-bạc » so với « hoa rụng » còn khổ hơn gấp ngàn gấp muôn.

CHƯƠNG THỨ TÁM.

Hỏi bóng bóng chẳng trả lời
Đoạn tràng thêm nỗi giết người tương tư

Cây bích-la tha thướt ngoài mái tường đóa hồng được dựng-đờ trước cửa hương thơm ngào-ngạt, gió thổi phất-phơ. Đêm nay là cái đêm nào, cả đêm nằm mơ màng không an giấc. Sáng dậy ngồi trùm mền ngó ra ngoài cửa sổ, tinh thần còn mê mệt muốn ngủ nữa. Ta ở trên một cái lầu nhỏ, cao ráo sạch sẽ, bốn mặt có tường thấp chung quanh, ngồi trước lầu có thể nhìn ra ngoài xa ước chừng hơn một dặm. Bữa hôm đó mưa bụi lâm râm, sắc trời u-ám, ta nhơn ngồi buồn, đốt hương đem mấy quyển thơ cổ ra, ngồi dựa cửa sổ mà đọc. Ta vừa cầm lấy quyển thơ, bỗng ở trong rớt ra, một cái hình, ta [illegible] lượm lấy nhìn coi, thì là hình của Á-lang, [illegible] nhiên ta thấy lạnh cùng mình, đầu mày tối sầm cả lại, ôm lấy tấm hình mà hỏi rằng: chàng ơi! chàng đi đâu mà bỏ thiếp lại đây? Chi mà tệ lắm chàng! Chi mà bạc mạng lắm chàng! Ngày nay gặp mặt chàng, mà hỏi chàng, chàng không nói, kêu chàng, chàng không thưa; chàng vốn là khách đa tình, mà sao lại như thế? Hay chàng muốn bắt chước như Ngu-lăng bỏ cô thường mới mà phụ tình thiếp, thì thiếp cũng bắt tất phải lo nghĩ làm chi! Và nói và toan ôm lấy cổ hôn vào má, thì ngón tay bỗng chạm vào tấm hình, mới biết là một giấc mộng, Á-lang đã chết rồi, không còn được thấy nữa, đây chỉ là một tấm hình của Á-lang mà thôi. Ta bấy giờ bàng hoàn như người hồn lìa khỏi xác, giờ lâu mới định thần được. Nhìn kỹ lại Á-lang trắng vuôn mặt tròn, môi đỏ như son, răng trắng như hột bầu, thần thái phong lưu dẫu Tống-Ngọc Phan-An cũng không hơn được thế.

(Còn nữa)

Saigon Imprimerie du ĐỒNG-PHÁP THỜI-BÁO

TIRAGE : 5.000 ex.

Le Gérant : NGUYEN-KIM-ĐỊNH

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

Dây thép nói số 658 — Đánh dây thép chữ đề: Nhị-Thiên-Đường, Cholon

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NAY

● **PHỤ-QUẾ-BÁT-VỊ-HUỜN**

Phàm con người mà thủy hỏa hòa bình thì ít hay sanh bịnh.

Bởi vậy cho nên phải dùng lục-vị là đồ nhuận thủy Phụ-quế là vật bổ hỏa mà điều bổ chơn dương.

Vì cái máy sanh huợt đều do nơi trong hỏa, ở trong hai trái thận một điểm chơn dương gọi là mạng môn, tức là chỗ tướng hỏa ở mà gìn giữ lấy mạng người; cho nên người mà sanh yếu sống lâu, chết yểu, hoặc có thai sống không đều do nơi mạng hỏa.

Thuốc nầy bổ bổ thận mạng chơn dương, giúp hỏa trợ tỳ, tiêu tăng ẩm tà, thông trị chơn dương.

Những kẻ tinh huyết khô khan thường hay đau lưng mỏi cẳng, hoặc kém thủy mà sanh đàm rồi hóa ra chứng ho, hoặc nhức đầu xây xẩm, lỗ tai lùng bùng, chiêm bao di-tình, khô cổ ráo lưỡi, đau nóu nhức răng, xanh xao vàng vọt, hoặc thân dưới ngứa ngấm sanh ra ghẻ chốc vân vân, các chứng thầy đều dùng được.

Mỗi lần uống bốn chỉ, uống với nước muối mãng mẳng.

Kị ăn cái trắng và những đồ lạnh lẽo ngưng trệ.

Chư tôn có mua thì hãy nhìn cái nhãn hiệu ông Phật mập của tiệm « Nhị-Thiên-Đường » thì khỏi lầm đồ giả.

Mỗi hộp giá là . . . 0$35

ĐỊNH KHẨU LÝ-TRUNG-HOÀN

Thuốc hườn nầy chuyên trị nam phụ lão ấu, hàng trệ hỏa bất sanh, thổ dương hư khí nhược; hay đau xốc hông, trạo trực muốn mửa, tạng phủ bất điều ăn uống không tiêu; bịnh hậu khiếm bổ, mạng môn hỏa suy; tỳ hư vị yếu, đau bụng ỉa chảy; ăn uống chẳng ngon, hình thể mỏi mệt; ban đêm hay ho, ban ngày đàm nhiều; hoặc ăn uống quá độ mà sanh bịnh trùng hàng; hoặc ăn đồ lạnh lẽo sống sít, ngưng trệ, rồi bất mửa; hoặc cảm hàng tay chơn run rẩy; hoặc nguơn khí bất điều, tinh-thần suy kém, v. v.... thầy đều trị được.

Phải dùng nước gừng lùi mà uống với thuốc.

Nói tóm một lời là thuốc hườn nầy có tài ôn trung phò dương; hễ uống nó được thường thì nguơn-khí điều hòa, tinh thần bội trương.

Bổn đường đã gắn công tìm kiếm các thứ dược-liệu cho thiệt tốt thiệt hay phối hiệp lại mà chế ra thứ thuốc hườn nầy, thiệt là công hiệu như thần, bá phát bá trúng.

Chư tôn có mua thì xin phải nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu ông PHẬT kẻo lầm đồ giả.

THANH-TÂM NGƯU-HOÀNG-HUỜN

Thuốc nầy chủ trị nam phụ lão ấu, thính lính mê sảng đàm chặn hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt lác lưng, tay chưn quíu rút, trúng thử phát nhiệt, ác khí xông nhằm phát cuồn nhảy nhót, giựt tay giựt chưn; nhiều nhão ho hen, lòng ói nhức đầu; xây xẩm tối mặt, nhức nhối cả mình; hoặc bị sơn phong chướng khí, đau thất ruột gan; phong đàm ngăn trệ, khí huyết chẳng thông; thần hồn phách ám, năm ngủ chẳng yên v. v... Nhứt thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh, phá nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Hễ uống nó vào thì thanh tâm trừ đàm, đã thông cửu khiếu lại tiêu trừ các độc chẳng khác an nhiên.

Chỉ như con sít mà bịnh kinh phong, cảm mạo phát nhiệt, sanh bịnh dạ-đề, khó khè ọc sữa tích trệ đau bụng thầy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một hườn, như bịnh đau lâu phải uống gia bội; uống với nước gừng.

Con nít phải uống nửa hườn, nấu lá bạc-hà lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mẹ cho uống, hoặc thoa nơi núm vú mẹ cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy từ được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thượng phẩm dược liệu tuân y theo phép chế ra mà làm hườn; uống chứng nào hay chứng nầy.

Kị ăn cá và rau cỏ sống sít lạnh lẽo và cùng kị đồ bằng sắt.

Đờn-bà có thai chẳng nên dùng

GIÁ

Hộp gầm 4 hườn.	1$00
» 2 »	0 50
Hộp cây 4 »	1 40
» 2 »	0 70

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG TIÊU-THỰC-HOÀN

Chuyên trị nhứt thiết các chứng bịnh thuộc về bao tử, ăn không tiêu, hoặc ăn đồ sanh lạnh rất nhiều, sanh ra bịnh no hơi, tích-tụ, bần thần, đau bụng, lâu ngày làm cho thân thể gầy mòn yếu đuối, ăn uống không biết mùi. Uống thuốc nầy dần dần khai vị tấn thực, trở nên tinh-thần khoái sảng, khí huyết điều hòa, thật là một phương thuốc chí bửu có danh trong thiên hạ.

CÁCH DÙNG

Dùng với nước trà;
Mỗi ngày uống 2 lần;
Mỗi lần uống 2 hoàn;
Uống trước bữa ăn 15 phút đồng hồ.

Giá mỗi hộp 10 hườn là : 0$50

AN-THAI-HUỜN

Thường người đàn bà có thai khí-huyết suy yếu, không thể giúp dưỡng thai nhi, thì hay sanh ra bịnh ụa, nhợn, (ác-trở) chóng mặt, bần thần, hễ nhọc thì làm ra chứng tiểu sản, lạc sản, ấy cũng bởi khí huyết suy nhược vị khí chẳng hòa, làm cho thai nhi không an mà phải sanh những chứng bịnh hiểm nghèo, thậm chí không phương điều trị.

Bổn Đường nghiên cứu ra hoàn thuốc an thai nầy, cứu những bịnh kể trước đó xưa nay rất nhiều. Vậy những người đàn bà có thai nên phòng bị khi mới có các chứng kể trên đây, cho khỏi lỡ đạo hòa sanh của trời đất, và dùng thuốc nầy trước khi có thai thì không lo đều chi bất trắc.

Cách dùng.— Mỗi lần uống 1 hoàn, sau khi 2 bữa ăn, uống với nước trà. Giá mỗi hộp 2 hườn là. . . 0$30

BẠCH TRƯỢC-CAO

Thuốc nầy để trị các chứng bịnh lậu; hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng, hoặc vàng, hoặc lậu kê, lậu huyết chảy ra dầm dề, cứ theo phép mà dùng thì hết lại trừ dặng các chứng bịnh độc.

Trị bạch đái hạ rất thần hiệu.— Kị thai.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần nống chừng 1 muỗng uống cà-phê. Cử ăn đồ chiên xào, cay nồng nấy, rượu cũng không nên uống.

Mỗi hộp giá là. . . 0$60

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM

Đường Pellerin môn bài số 142-144

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc vá bổ máy viết, tô sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ làm bài rất huê lệ.

Sửa súng và đồ các thứ khí giới.

CHUYÊN NGHỀ — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điện đồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vẽ tìm thường và đúng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT
VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN
LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu đề rào mả

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy mác xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá cả

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Vienot số 69 ngoài chợ Saigon mới

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kế-nghiệp

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi nikên (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG cẩn-bạch.

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẨN CỬA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

[illegible]

TIỆM NGHỀ CÓ THỨ ĐỒ MỚI

[illegible]

Kính mời quí khách gần xem thử, hoặc mua hay là đặt thì [illegible] tiếp nhiều và hết lòng tiếp.

Nhà số dây thép số 61 : NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Saigon.

ĐÈN LỒNG KIỂU MỚI

THẮP BẰNG DẦU LỬA

Đèn lồng, đèn đứng, đèn treo

Bán tại tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

226, đường d'Espagne Saigon

FABRIQUE DE CASQUE FANTAISIE

Vente en gros et en détail

GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRE

TRẦN-DUY-BÌNH

42, Boulevard Charner — SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc các thứ con dấu bằng đồng, bằng đồng và bằng đá cẩm thạch

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro, môn bài 99 và 101 (Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiểu, xe kéo, và cũng có bán các thứ xe cả sửa lại chắc chắn ; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá rẻ hơn tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiểu đèn tây, đồ bắt kế xe chiếc và xe song mã bằng da tây rất khéo và chắc, có bán yên cương, chưng đạp hai tiền, bình đề thắp đèn khi đi theo xe. Sơn xe. — và sửa xe.

Cúi xin quí khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có chi đáng mến chi đa thiểu mua giúp làm ơn, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm mua chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ nhơn cẩn thái.

École NGUYỄN-VĂN-MÙI

DACTYLOGRAPHIE
COMPTABILITÉ - PRATIQUE

(Trường dạy đánh máy viết và biên-chép sổ sách nhà buôn)

10, Rue Martin des Pallières, 10
Face Gare Dakao. — SAIGON

Tiểu-thuyết

MÙI GƯƠM HIỆP KHÁCH

Dịch-giả : NAM-KIỀU

HỒI THỨ 35

Sự dâu sông giò bất kỳ

(Tiếp theo)

Cư-phụng-Ngọc bẩm : rồi con tôi tự khi lấy nhau đến giờ thì vợ chồng nó ăn ái với nhau lắm, hôm nầy nhơn ngày sanh nhựt của tôi, vợ chồng nó dắc nhau về chúc thọ, nhơn có đông anh em bà con lối xóm ăn uống no say, rồi hai đứa dem nhau vào buồng ngủ, ngờ đâu sáng sớm hôm nay mặt trời đã mọc mà còn chưa thấy dậy, tôi liền kêu người nhà đánh thức, thì thấy bị giết cả đôi, nhà đều mất dấu cả, sự tình không biết thế sao xin quan lớn xét cho.

— Nó là gái đã đi lấy chồng, cớ sao ngày nay về nhà, lại để cho hai vợ chồng nó được ngủ chung với nhau? (vì tục bên Tàu và bên [illegible] trước thường nói câu : « sanh dử tử lành », vậy nên trừ phi vợ chồng con cái trong nhà, còn hễ khác máu mủ thì không được ngủ chung với nhau tại nhà, cho như thế là độc lắm, dầu cho con gái chang rể về ở với cha mẹ vợ cũng vậy).

— Tôi năm nay đã ngoài sáu mươi tuổi, con trai không có, chỉ có hai đứa con gái, vậy thì chàng rể cũng như con, nên không kiêng kỵ gì.

— Con gái thứ nhì của nhà ngươi đã bao lớn?

— Bẩm được 18 tuổi.

— Nhà ngươi cửa sau cửa trước đều đóng tất cả, vậy mà cố kẻ lẻn vào phòng của con gái thứ nhì ngươi nằm để giết người; thì tất cũng có duyên cớ chi đây, chớ lẽ nào không! Vậy biểu con gái thứ hai của nhà ngươi lại đây ta hỏi.

Nói đoạn, sai công sai đi bắt Cư-nhị cô lại

HỒI THỨ 34

Lầm rồi còn biết nói làm sao đây?

Một lát công-sai dẫn Cư-nhị-cô lại, quì trước công đường. Lôi Tri-Phủ nạt to lên rằng : nàng kia có phải con gái Cư-phụng-Ngọc không?

Nhị-cô sợ hãi hết hồn, lật đật bẩm : phải.

Lôi Tri-Phủ lại hét to lên rằng : hãy ngước đầu lên, làm sao lại cúi xuống như thế?

Nhị-cô mắc cỡ quá, mặt đỏ hừng lên.

Lôi Tri-Phủ bắt chợt lại gần để coi mặt, Nhị-cô không sao nói được phải bước lại gần trước mặt Lôi Tri-Phủ, cúi đầu quì xuống.

Lôi Tri-Phủ giương mắt nhìn chòng chọc rồi cười mà hỏi rằng : nàng có phải là Cư-nhị-cô không?

Nhị-cô bẩm phải.

Lôi Tri-Phủ bấy giờ mới nói hơi dịu-dịu rằng : ta đòi nàng đến đây không có việc gì khác, chỉ có việc án-mạng giết người đó, nàng biết thế nào thì phải khai ra.

Nhị-cô bẩm : tiểu-nữ là con gái phòng khuê, đâu biết đến việc án-mạng giết người, xin quan-lớn mở lòng nhơn mà tha thứ cho.

— Ta không cần hỏi nàng điều gì khác, chỉ hỏi gần đây nàng có nhơn-tình nhơn-ngãi với ai không? Phải nói cho thiệt. Nếu còn chối nửa lời, ta sẽ sai căng ọc ra.

Nhị-cô sợ hãi quá, nghẹn họng không sao nói được, chỉ và khóc và bẩm rằng : tôi con oan nỗi, nào biết đâu mà dám nói ra.

Lôi Tri-Phủ nổi giận, hét công-sai dem Nhị-cô ra đóng nọc đề tra tấn.

Công-sai dạ ran lên, rồi cử phép gia hình, làm cho Cư-nhị-cô chết đi sống lại mấy lần.

Cư-phụng-Ngọc thấy thế đau lòng quá, quì xuống kêu xin tha cho con gái mình.

Lôi Tri Phủ nhứt định không nghe lại hỏi Nhị-cô rằng : nàng kia đã chịu thú thiệt chưa? Nếu còn giấu-diếm thì ta quyết phân thây ra đó!

Nhị-cô đau quá không thể chịu được bèn kêu rằng : xin quan lớn tha cho, tiểu-nữ xin thú thiệt : nguyên một bữa trước kia tiểu nữ đứng chơi ngoài ngõ, bỗng thấy một chàng con trai lịch sự cỡi ngựa đi đến, trông thấy tiểu nữ thì liếc mắt đưa tình, tiểu nữ cũng cười mà đáp lại. Ngờ đâu đến trống canh ba đêm hôm ấy, chàng kia quyết leo tường cạy cửa lẻn vào phòng của tiểu-nữ cầm một thanh gươm sáng quắc, bẩm rằng : vì ban ngày tiểu nữ trông thấy ta mà cười, ấy là có ý thuận tình với ta, nên ta mới tìm đến, vậy nếu lúc bây giờ còn chút mảy may nào kháng cự, thì ta sẽ giết chết không tha. Tiểu-nữ sợ hãi quá, đành phải để cho ta được như-ý, thế là từ đó cái thân của tiểu-nữ đã thuộc về tay ta rồi!

— Vậy nàng có biết anh chàng đó là ai không?

— Bẩm nghe nói rằng Lý-hoa-Mã con ông Lý-viên-ngoại nhà ở cửa nam thành.

— Ta đi lại với nàng đã được mấy lần rồi?

— Bẩm tất-cả đã năm lần rồi.

Lôi Tri Phủ nghe rồi, nghĩ ngay ra rằng : hẳn là Lý hoa Mã tối hôm trước lại đến thông dâm với Nhị cô, thấy có một cặp trai-gái ngủ đó, thì ngờ rằng nàng đã bỏ mình mà tư-tình với người khác, nên nổi máu ghen lên giết chết, rồi lại cất lấy đầu để hòng vu vạ cho người khác đây chớ gì! Vậy ta cứ bắt Lý hoa Mã lại đây, sẽ hỏi ra mành mối, nghĩ đoạn sai công-sai đi bắt Lý hoa-Mã lại, kế lại hỏi Nhị-cô rằng : Lý-hoa-Mã mỗi khi đến với nàng thì đến lúc nào?

— Bẩm cứ đến đêm khuya thì lại.

— Thế độ lúc nào thì lại đi?

— Bẩm độ trống canh năm thì lại đi.

(Còn nữa)